

100 tuổi lẻ vẫn giúp đời

Gia tộc Ngô - Võ bắt đầu làm thuốc từ thời ông nội cụ Anh - cụ già ta vừa nói đến, lúc đầu cũng chỉ là thầy lang chữa bệnh cho lối xóm khi cần, đến đời ông thân sinh ra cụ thì mới được phát huy đến độ thịnh vượng. Tiếng đồn về tài nghệ của thầy thuốc này đã đến tai Vua Khải Định, thế là thầy được Vua vời vào cung giữ chức Quan Ngự Y... Ngô Võ Anh xuất thân Tây học, đã có một thời thanh niên thất nghiệp nên phần chí, sống chơi bời buông thả, mãi đến khi vào Sài Gòn thi đậu Diplôme, rồi được bổ đi làm bưu điện ở Biên Hòa năm 1925 mới tu chí làm ăn. Cũng từ đây, ông bắt đầu tìm tòi để khôi phục nghề thuốc gia truyền, miệt mài đọc sách cả Đông lẫn Tây, mày mò nghiên cứu thực nghiệm để tự tạo nơi mình một phong cách đặc biệt của một Đông y sĩ kết hợp với Tây y. Cụ bộc bạch: "Cho đến hôm nay tôi đã thành công trong việc chữa vô sinh và sinh con theo ý muốn cùng một số bệnh như: đau đầu kinh niên, đau lưng do thoái hóa hoặc gai cột sống, thần kinh tọa...". Ta hãy tiếp xúc với một số bệnh nhân của cụ:

Nguyễn Khoa Từ là y sĩ trong quân đội chế độ cũ, sau 1975 anh học sư phạm rồi đi dạy học. Là con út một gia đình mà tất cả các anh chị đều thoát ly hoạt động cách mạng, sau giải phóng mỗi người công tác một nơi chỉ còn Từ ở với mẹ già. 28 tuổi, anh lấy vợ - một cô giáo, và người mẹ hết sức trông đợi sự ra đời của đứa cháu. Nỗi mong chờ ấy, ngày càng trở nên vô vọng... Vợ chồng Từ đi chữa khắp nơi, cả Đông - Tây y mà đâu vẫn hoàn đấy. Một hôm, vào đầu năm 1989, anh Lê Công Cự, bạn hoạt động phong trào sinh viên học sinh của chị ruột Từ, người được cụ Ngô Võ Anh nuôi giấu trong hầm, nên biết cụ có chữa vô sinh từ hồi đó, bèn mách Từ đến tìm cụ... Từ kể: "... Cụ yêu cầu hai vợ chồng tôi đi xét nghiệm, siêu âm... tại Bệnh viện Huế rồi mang kết quả đến cụ khám vào 5 giờ sáng hôm sau, lúc chưa ăn sáng. Sau khi bắt mạch và đối chiếu với kết quả xét nghiệm của Tây y, cụ khẳng định lỗi chính ở tôi bởi tinh trùng thiếu và yếu, vợ tôi cũng cần được bồi bổ...". Vợ chồng Từ uống mỗi người 15 thang thuốc có các vị khác nhau, thời gian uống thuốc không "đi lại" với nhau, không hút thuốc uống bia rượu, ăn cơm muối mè theo một chế độ không nghiêm ngặt... Uống thuốc xong, Từ đến bệnh viện xét nghiệm và rất mừng khi thấy sự thay đổi khả quan cả về lượng và chất của tinh trùng. Sau đó vợ chồng Từ đã thực hiện một "chế độ và thời gian đi lại" theo sự hướng dẫn căn kẽ của cụ Anh... Một tháng sau chưa thấy thay đổi gì, nhưng đến tháng thứ hai thì dấu hiệu có bầu ở vợ Từ đã xuất hiện. Ngày 10-01-1990, cậu con trai mà cả nhà trông đợi từ gần 10 năm nay ra đời. Bé lớn nhanh, khỏe mạnh và đặc biệt thông minh. Hiện nay bé đang học lớp lá mẫu giáo nhưng đã biết làm toán, thích tìm hiểu số và hình. Đặc biệt là tư duy ngôn ngữ phát triển rõ rệt hơn những bé cùng tuổi.

Anh Võ Văn Nguyên Thịnh, cán bộ Nhà máy điện Huế và chị Trần Thị Kim Oanh đã cưới nhau 6 năm mà không có con. Anh chị đã điều trị nhiều năm ở khoa Sản Bệnh viện Huế, không có kết quả, sau đó họ đến với cụ Ngô Võ Anh. Sau khi bắt mạch thăm bệnh, cụ cho chị Oanh uống 5 thang thuốc còn anh Thịnh không uống gì. Một năm sau chị Oanh sinh một cháu trai nặng 3 kilôgam, hiện nay cháu đã hai tháng tuổi và phát triển tốt.

Bệnh nhân thuộc các dạng vừa nêu của cụ ở rải rác nhiều tỉnh từ Nam chí Bắc. Có nhiều chị mang bầu nhưng luôn bị sảy, không giữ được thai nhi, cụ Anh cũng đã chữa cho thai đậu, sanh con khỏe mạnh. Cụ thẳng thắn nói với tôi: "Đàn ông không có tinh trùng hoặc tinh trùng dị tật thì tôi đành bó tay, phụ nữ mà có những lệch lạc kiểu như tắc ống dẫn trứng thì phải có sự can thiệp của ngoại khoa Tây y. Trường hợp chữa được vô sinh, tôi sẽ làm luôn việc sinh con trai gái theo ý muốn của bệnh nhân và đứa con đó phải thông minh khỏe mạnh". Thấy cụ cởi mở bộc trực, tôi mạnh dạn nói chuyện giá cả thì được biết: cụ lấy tiền chủ yếu là lúc bốc thuốc và theo khả năng kinh tế của người bệnh: 200.000đ hoặc 600.000đ, 800.000đ. Và "... với những người có chút ít nghi ngờ thì thành công rồi tôi mới lấy tiền. Một bệnh nhân ở Đà Lạt thuộc trường hợp đó. Tôi yêu cầu làm giấy cam đoan có chính quyền xác nhận, lúc đã có bầu 3 tháng phải về Huế cho tôi thăm khám, xác minh và giá là 3 cây vàng. Ngược lại cũng có người quá nghèo, tôi không lấy tiền... Còn các bệnh khác ư, tôi

kể ra đây những người tôi đã chữa mà anh dễ tìm gặp: Ông Hoàng Lanh (nguyên Bí thư Thành ủy Huế), Ông Nguyễn Văn Mễ (nguyên Chủ tịch UBND Thành phố Huế), tướng Bằng Giang...".

Bác sĩ Nguyễn Đức Khiển - nguyên Giám đốc Sở Y tế Thừa Thiên - Huế kể: "Đông y sĩ Ngô Võ Anh là người ham hiểu biết, thích nghiên cứu, cụ chữa bệnh trên cơ sở khoa học và rất trung thực. Có lần người ta mời cụ tham gia một Hội y học dân tộc, cụ đã khéo léo từ chối, bởi: "Họ chẳng chú ý đến việc kế thừa và khuếch trương y học dân tộc, ngược lại một số người lại dựa vào đó để làm tiền...". ở tuổi này cụ vẫn bận khoăn với nhiều vấn đề mà y học còn đang tiếp tục nghiên cứu. Cụ nói: Thai sinh đôi dính nhau mà chỉ thành công trong việc mổ tách đôi chưa đủ, phải xác định nguyên nhân để triệt tận gốc. Hoặc nhiều người đã nêu những bí quyết để sống lâu, nhưng cơ bản là gì, tôi đã có chủ kiến và sẽ trao đổi... Về bệnh AIDS thì: Sự suy thoái miễn dịch dẫn đến sức chống đỡ với bệnh tật yếu đi, lý thuyết âm dương của Đông y khắc phục được. Có thể tác động để huy động nội lực của con người khôi phục lại sức chống đỡ đó. Có trường hợp nào ông cho tôi chữa thử xem... Tất nhiên thành công thật khó khăn nhưng tôi muốn nói: cụ là như vậy, luôn ở thế tấn công bệnh tật...

Trong hai cuộc kháng chiến vệ quốc của dân tộc, mặc dù ở trong vùng địch tạm chiếm, cụ Ngô Võ Anh vẫn luôn luôn hướng về cách mạng, về kháng chiến, làm hầm nuôi giấu cán bộ, sinh viên tranh đấu... Sau năm 1975, tuy đã 80 tuổi cụ vẫn làm việc, hoạt động trong Mặt trận Tổ quốc thành phố Huế rồi mới nghỉ hưu. Cho đến bây giờ, ngày nào cũng thế: 4 giờ sáng cụ thức dậy ngồi "gõ mõ tụng kinh". Cụ giải thích: gõ mõ giúp tập trung tư tưởng, nó là một yếu tố tâm lý. Kinh cụ đọc là: Nam Mô Phật, Nam Mô Bồ tát, đến Nam Mô Gandhi, Nam Mô Hồ Chí Minh, Nam Mô Nguyễn Chí Thanh. Đó là những vị cụ tôn thờ, còn "đọc kinh với nhiều thứ tiếng, kể cả tiếng Việt mà chẳng hiểu gì, thì cũng như không". Cụ kết luận "Tất cả đều do cái tâm của mình"... 5 giờ sáng, hoàn toàn thư thái, cụ mới bắt mạch cho bệnh nhân, sau đó là ăn sáng và làm những việc thường ngày: chế biến, bốc thuốc, đọc sách báo, đi bộ đến thăm bệnh nhân, làm việc thiện... Kết thúc một ngày, cụ ghi nhật ký bằng thơ, trên tiếng Việt, dưới tiếng Pháp, công bằng mà nói, thơ cụ chưa hay nhưng không bảo thủ, nệ cổ, không chịu trói buộc trong niêm luật, mà thật sự phóng khoáng, đậm chất thời sự chẳng phải chỉ là chuyện nhà, mà cả chuyện tai nghe mắt thấy (kể cả báo chí, truyền hình) ở địa phương, trong nước và thế giới mà cụ tâm đắc.

Vốn đa tài, ưa hoạt động, có ngày cụ vẽ tranh, tạc tượng. Nhà cụ có chân dung Gandhi, Nguyễn Chí Thanh và tự họa mình, một đoạn Trường Sơn thu nhỏ do cụ tạo. Một bệnh nhân ở biên giới phía Bắc được cụ chữa lành bệnh đã mời cụ về Thủ đô chơi. Đi một vòng phố xá, cụ yêu cầu viếng lăng Bác và thăm Viện Bảo tàng Hồ Chí Minh. Xem xong, cụ ra ngồi trầm tư ngoài phòng khách... Người phụ trách hỏi cảm tưởng, cụ nói: "Lăng Bác như thế là được rồi, nhưng trong Bảo tàng tôi chưa thấy mô hình dãy Trường Sơn mà lúc sinh thời cụ Hồ Chí Minh đã dành cho nó biết bao tình cảm...".

Chuyện chưa kết thúc

Tôi đang làm việc thì có tiếng gõ cửa mạnh và gấp. Thật bất ngờ, người đến thăm tôi là cụ Ngô Võ Anh. Biết tôi làm báo, cụ đã đi bộ hơn 2 kilômét để đến với tôi. Chẳng rào đón gì, cụ nói liền: "Tôi đã gửi thư cho ông Tổng Bí thư, trực tiếp gặp các vị lãnh đạo Chính quyền, đoàn thể, giáo dục của tỉnh đề đề xuất một số ý kiến về giáo dục". Cụ đưa cho tôi một xấp giấy tờ liên quan rồi nói: "Ông đọc đi rồi cho tôi biết ý kiến...". Theo cụ, cả thế giới đều quá chú trọng đến thành quả tiến bộ khoa học kỹ thuật mà chưa quan tâm đúng mức đến việc giáo dục đạo đức, "... kinh tế, vật chất... tiên triển vượt bậc mà đạo lý, nhân cách lại xuống cấp..." - Cụ nói vậy, khẩu hiệu "tiên học lễ, hậu học văn" theo cụ là phải chú trọng giáo dục đạo đức ngay từ tuổi mẫu giáo rồi mới dạy tri thức cho chúng. Có thể đơn cử vài giải pháp của cụ là "hàng ngày dành ra 1 phút để nhắc nhở trẻ thực hiện khẩu hiệu đạo đức, lễ phép; linh hoạt trong cách chăm sóc, giáo dục trẻ...". Duy ý kiến hết sức cực đoan: cho lớp mẫu giáo I và II ở nội trú, cách ly hoàn toàn với gia đình và xã hội để chúng thường

xuyên sống trong mẫu mực đạo đức thì tôi đã thẳng thắn phê phán tranh luận tới cùng với cụ. Điều đó đã làm cụ thực sự thích thú, bởi bản tính của cụ chỉ ưa tranh luận lật đi lật lại vấn đề chứ chưa ghét sự xuôi chiều vội vã tán thành ý kiến của mình... Tôi đã đọc thư trả lời gửi đến cụ của Văn phòng Trung ương Đảng và Bộ Giáo dục và Đào tạo. Gặp ông Nguyễn Đình Ngộ - Thường vụ Tỉnh ủy, Chủ tịch ủy ban Mặt trận Tổ quốc Thừa Thiên - Huế, ông cho biết: "ý kiến về giáo dục mà cụ Ngô Võ Anh đề xuất tôi đã được đọc và thấy nhiều cái tốt, rất đáng trân trọng, tất nhiên cũng có cái cần bàn bạc, tranh luận... Tôi rất cảm phục một cụ già đã trên 100 tuổi mà hàng ngày vẫn suy nghĩ một cách nghiêm túc đến việc chăm sóc, giáo dục thế hệ trẻ..."

Xin chỉ tạm dừng bài viết này, bởi cụ Ngô Võ Anh vẫn sống sang thế kỷ XXI, như cụ đã khẳng định, để thực hiện những vấn đề y học "động trời" mà cụ đã vạch ra thì chuyện về cụ đâu đã kết thúc được.